

## Regelbunden tillsyn i Lidåkerskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

### Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Lidköpings kommun och besökt Lidåkerskolan den 9 december 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 28 augusti 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

### Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Lidåkerskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Lidåkerskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

### Beskrivning av skolan

**Tabell 1:** Antal elever på Lidåkerskolan

| Lidåkerskolan | Antal elever |
|---------------|--------------|
| Förskoleklass | 24           |
| Grundskola    | 209          |

Källa: Lidköpings kommun

2 (12)

Lidåkerskolan ligger i ett bostadsområde i den centrala delen av Lidköping. Skolan är en äldre skola som på senare år byggts ut vilket, utöver anpassning av undervisningslokaler, också lett till att en central yta bestående av expeditioner, personalarbetsrum och personalrum skapats. Skolans rektor är ansvarig för verksamheten i grundskolan och fritidshemmen. Till skolan finns kopplat ett elevhälsoteam bestående av skolsköterska, kurator och specialpedagog.

## Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

# Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

## 1.1 Kunskapsresultat

**Tabell 2:** Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

|                                                                                      |           | 2007           |       | 2008           |       |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------|----------------|-------|----------------|-------|
|                                                                                      |           | Lidåker-skolan | Riket | Lidåker-skolan | Riket |
| Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven | Engelska  | 92             | 85    | 95             | 87    |
|                                                                                      | Matematik | 90             | 72    | 100            | 73    |
|                                                                                      | Svenska   | 92             | 71    | 91             | 72    |

Källa: Uppgifter från skolan. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 3 för 2006 och delprov 4 för 2007 exkluderade på grund av stora bortfall.

### Kommentar och bedömning:

Skolan redovisar ingen sammanställning över kunskapsresultaten i samtliga ämnen. Den redovisar endast måluppfyllelsen på de nationella ämnesproven i årskurs 5 i engelska, matematik och svenska. Enligt den redovisning skolan delgivit inspektörerna nådde 95 procent av eleverna i årskurs 5 kravnivån i engelska på de nationella ämnesproven, 100 procent nådde kravnivån i matematik och 91 procent nådde kravnivån i svenska 2008. År 2007 nådde 92 procent av eleverna kravnivån på ämnesprovet i svenska. Resultaten ligger på en hög och jämn nivå. Någon systematisk sammanställning av resultaten i övriga ämnen görs inte på skolnivå.

Skolinspektionen bedömer att det vid skolan saknas en samlad bild av elevernas kunskapsresultat.

4 (12)

## 1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

### Bedömningspunkter

#### 1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

#### Motivering

Enligt läroplanen och grundskoleförordningen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Lärarna beskriver att de främst fokuserat på kunskapsuppföljningen i svenska och matematik och beskriver olika material som används för att följa läsutveckling och matematik. Någon sammanställning av elevernas kunskapsutveckling redovisas inte. Övriga ämnen fokuseras i mindre grad, men följs till viss del upp på utvecklingssamtalen. De ämnen som främst fokuseras på i samtalen är engelska, matematik och svenska, men samtal förs även kring social utveckling och ämnen som inte fungerar tillfredsställande.

Skolinspektionen bedömer att lärarna fortlöpande måste följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

#### 1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

#### 1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtal.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

## 1.3 Bedömning

### Bedömningspunkter

#### 1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.4 Genomförande av utbildningen****Bedömningspunkter****1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

**Motivering**

Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Enligt läroplanen ska läraren se till att alla elever oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

I samtal med elever framkommer att de inte i tillräcklig grad har inflytande på undervisningens planering eller genomförande. De är inte heller medvetna om målen för utbildningen, vilket blir en begränsande faktor för inflytandet på undervisningens innehåll och form. Vid samtal med lärare framkommer att dessa har förståelse för elevernas synpunkter.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste utveckla elevernas medvetenhet om målen samt ge dem ett reellt inflytande på undervisningen.

6 (12)

**1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**

**Bedömningspunkter**

**1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

## 2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

### 2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

#### Bedömningspunkter

##### 2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

##### 2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

##### 2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

#### Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över.

Skolan har en likabehandlingsplan. Planen saknar en redovisning av verksamheternas behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Planen gäller för hela skolan, men de olika verksamheterna som grundskola och skolbarnsomsorg och deras olika förutsättningar framkommer inte i planen. Planen saknar beskrivning av rutiner för dokumentation. Den är heller inte daterad.

Skolinspektionen bedömer att likabehandlingsplanen inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

Sedan inspektionsbesöket gjordes i skolan har lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphört att gälla. Lagen upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller i stället 14 a kap. skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567).

Detta innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheten för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Barns och elevers medverkan vid upprättandet m.m. av nämnda planer regleras i förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

### 3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

#### 3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

##### Bedömningspunkter

##### 3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

##### 3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

##### Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska styrelsen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenligt med målen i den kursplan eller de kursplaner som fastställts för det ämne eller ämnen som utgör elevens val.

På Lidåkerskolan anordnas inte elevens val.

Skolinspektionen konstaterar att skolan inte anordnar elevens val enligt bestämmelserna. Detta måste åtgärdas.

### 3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

### 3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

## 3.2 Personalens utbildning

### Bedömningspunkter

#### 3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

#### 3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

## 3.3 Rektors ansvar

### Bedömningspunkter

#### 3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

10 (12)

**3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**3.4 Kvalitetsarbete****Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

**Motivering**

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som det omgivande samhället.

Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen.

De uppföljningar och utvärderingar som görs analyseras sällan. Slutsatser och åtgärder syns inte i planering av det fortsatta arbetet. De insatser som görs i detta avseende är inte systematiserade. På Lidåkerskolan görs inte sammanställningar av kunskapsresultaten i samtliga ämnen i årskurs 5.

Skolinspektionen bedömer att skolan bör förbättra sitt kvalitetsarbete särskilt med avseende på uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i samtliga ämnen i årskurs 5. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

### 3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

| Motivering                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas.</p> <p>Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning.</p> <p>Lidåkerskolans kvalitetsredovisning utgår från en mall som alla skolor i kommunen använder. Kommunen använder sig av så kallade styrkort som har till uppgift att styra verksamhetens kvalitetsarbete. Målen, eller indikatorerna som de kallas i redovisningen, är vagt formulerade och därför svåra att mäta. Resultatet benämns med en siffra som man inte närmare förklarar värdet av. Grundskolans måluppfyllelse redovisas under rubriker som normer och värden, kunskaper, kunskapsöversikt, elevens ansvar och inflytande. Bedömningen av dessa mål anses vara god. Hur man kommit fram till detta resultat redovisas inte. De kunskapsresultat som redovisas begränsar sig till resultaten på de nationella ämnesproven. Kvalitetsredovisningen kan därför inte sägas vara det medel som redovisar måluppfyllelsen. I den verksamhetsbedömning som delgivits inspektörerna anges att elever, deras vårdnadshavare och skolans övriga personal endast har medverkat vid utarbetningen av kvalitetsredovisningen i liten grad. Vidare är likabehandlingsplanen inte heller utvärderad i kvalitetsredovisningen, vilket är ett krav.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att Lidåkerskolans kvalitetsredovisning inte lever upp till författningarnas krav.</p> <p>Enligt ändring i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska uppföljning och utvärdering av såväl likabehandlingsplaner som planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde ikraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.</p> |

12 (12)

2009-05-07 Göteborg

Mats Löwing

Marita Schiller Helander